

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2.20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.00

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettirvsta po 60 vin.

Izbaja vsak dan, izv. omši ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne uradnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 189.

Avstrija narodov.

Ljubljana, 16. nov. 1916.

Nemške stranke so se združile v skupen nemški blok in zahtevajo soglasno takojšnje preureditve sedanje Avstrije v izraziti »Deutschösterreich«. In to tudi stranka, ki je svojočasno bila zgrajena na temelju načela krščanske pravičnosti, ki je stavila svoj čas zahtevo po enakopravnosti vseh narodov. Govornik krščanskih socialcev je govoril svoj govor čisto v vse-nemškem smislu in je končal s klicem: »Heil dem deutschen Volke«. Nemška krščanska socialna stranka je prišla čisto v nemško radikalno vodo. Wolff je zmagal. Obžalujemo, da se je to zgodilo.

S vprašanjem proglasitve samostojne Poljske, avtonomije Galicije so se načela vsa vprašanja narodov Avstrije. Če so Nemci pozabili na poslanstvo in koristi Avstrije, nemški avstrijski narodi niso tega pozabili in ne bodo pozabili nikoli. Avstrijski nemški narodi odklanjajo najodločnejše nemški »Deutschösterreich«, kot za državo poguben, oni zidajo pravo resnično Avstrijo, Avstrijo narodov. In ta edino taka Avstrija narodov je Avstrija bodočnosti.

Ukrajinci so dvignili viharne proteste proti avtonomiji Galicije. Oni smatrajo za pripadnost k Avstriji kot njihovo rešitev: zahtevajo pa narodno avtonomijo pod žezlom habsburške monarhije in delitev dežele in države po narodnih skupinah.

Istotako Čehi. Vsi češki listi povdarjajo potrebo skupnega nastopa celokupnega češkega naroda, vseh nemških narodov, ki imajo skupne koristi. »Narodni politika« piše: Čas je važen, kakor še nikoli, posebno za naš narod. Istotako moramo gledati, da stojimo v stiku s tistimi krogi, ki imajo z nami iste težnje, iste koristi. Vedeti moramo, kaj hočemo, kaj nočemo. Vsak naš človek ve, da stojimo pred tako važnim položajem, kakor ga nova zgodovina še ni poznala. Veselimo se združenja sil v našem taboru, veselimo se skupnega nastopa vseh nemških strank. — Češke stranke so zborovale in zavzele odločen protest proti težnjam združenih Nemcev. Tako je zboroval izvrševalni odbor češke agrarne stranke. Predsedoval je poslanec Švehla, poročal je poslanec Udržal. Sklenil se je odločen protest proti nemškim težnjam. Take težnje bi utegnile napraviti v avstrijskih notranjopolitičnih zadevah veliko zmedenost. — In Slovenci? Hrvat? Veselimo se, da moramo konstatirati že na podlagi včerajšnjega »Slovenčevega« uvodnega članka, da je združenje Slovencev, čeravno ne še formeno, toda faktično že izvedeno.

× × ×

Toda ne samo to.

Današnji dan je velik zgodovinski pomembni dan za našo Avstrijo. Danes se sestanejo na Dunaju zastopniki vseh avstrijskih nemških narodov, da si podajo roke k skupnemu delu za zgradbo prave resnične Avstrije, narodom pravične Avstrije narodov. Da se pogovore o skupni obrambi, da osnujejo blok nemških avstrijskih narodov. Poudarjamo, da so dali inicijativo k temu sestanku, k temu velikemu momentu Slovenci. Danes ne stojimo samo pred dejstvom koncentracije slovenskih, ampak danes stojimo pred dejstvom širšega združenja vseh avstrijskih zastopnikov nemških narodov. In ti odločno odklanjajo »Deutsch-Österreich«, njihov cilj je prava resnična velika Avstrija narodov. Avstrija nova, s krvjo vseh narodov kupljena, zgrajena na zgradbi enakopravnosti, pravičnosti.

Pozdravljamo to današnje zborovanje, pozdravljamo ta veliki zgodovinski dan! Pozdravljamo novo Avstrijo narodov!

Poglavje o slovenski zvestobi.

K člankom »Tiroler Soldatenzeitung«: »Der slowenische Irredentismus«, I. II.

V zadnji številki »Tiroler Soldatenzeitung« je izšel že tudi drugi del napada na Slovence pod naslovom »Der slowenische Irredentismus«. Predvsem konstatiramo sledeča zgodovinska dejstva: Napada sta izšla tedaj, ko imamo na Dunaju novo ministristvo Koerber, ko se je proglasila samostojna Poljska, proglasila avtonomija Galicije in stavila z njo združena zahteva Nemcev po nemškem državnem jeziku v nemški Avstriji. Tedaj, ko so naši slovenski fantje vzdržali v osmi in deveti laški ofenzivi najhujše laške navale in so bili od vojnega vodstva na prvem mestu pohvaljeni.

Ti napadi v »Tiroler Soldatenzeitung« so izraz in priča naše velike bolesti. Tako smo zvesti cesarju in domovini, zvesti do groba. To svojo zvestobo smo pisali s svojo srčno krvjo in z junaštvom. Kje je kak narod v Avstriji, ki bi lahko trdil, več sem storil, več sem žrtvoval, kot vi Slovenci. Ko je pozval cesar svoje narode pod orožje za obrambo naše skupne domovine, smo hiteli z veseljem pod orožje. In sicer vsi Slovenci brez razlike strank in miselnosti smo vedeli kaj je to naša tradicionalna zvestoba do naše skupne domovine in dinastije Habsburg. Takrat nismo gledali ne na desno ne na levo. Imeli smo le eno pred oči: Avstrija, obstoj Avstrije, »summa salus rei publicae« — občni blagor države. Bojevali smo se z ljubeznijo in

s srcem kakor levi na vseh bojiščih Evrope, vsi naši polki so bili že večkrat pohvaljeni, umirali smo in zmagovali: za cesarja, za domovino. Naj govoré oni častniki in vojaki, ki so prebili leto in mesece na goriskem bojišču. Kje je ljudstvo šlo s tako ljubeznijo povsod na roko naši armadi, spremljalo vsak uspeh našega orožja z resničnim veseljem, vztrajalo med dežjem in točo sovražnih granat in šrapnelov. Kje so s tako ljubeznijo ljudje sprejeli nase največje žrtve, so zapustili dom, ker je to zahtevala skupna korist skupne domovine. Nihče ni tožil. Kjer je bilo treba, kjer nas je klicala naša skupna domovina, smo v polni meri se zavedali naše dolžnosti. Le ena misel nas je vodila, obramba skupne domovine, posebno še tedaj, ko je završal ljuti boj na mejah naše domovine. Završali smo najodločnejše vse vabljive vesti iz krogov nam sovražne entente. Pred Avstrijo, pred Evropo, pred svetom in pred zgodovino stojimo čisti. To čisto vest imamo, to zavest, da smo storili vselej in povsod svojo dolžnost. In vendar je hotela tragika usode, da je ravno »Tiroler Soldatenzeitung«, list, ki se čita v vojaških krogih, ki so dali junaštvu naših čet največje priznanje, dala zavetišče ljudem, ki so nas hoteli namenoma očrtniti ta naš globoki patriotizem, ki so hoteli umazati našo čisto jasno vest. Prepričani smo, da »Tiroler Soldatenzeitung« ni storila tega mala fide — z zlobnim namenom, ampak je nasedla hujšakcem, prevarana od blestečih fraz in pričakujemo, da se bo ta nam storjena krivica tudi popravila.

Zanimiv glas o zadnjem skupnem zborovanju nemških strank.

Kakor znano, se je vršilo 9. novembra na Dunaju skupno posvetovanje nemških strank, katerega se je udeležilo 97 članov nemške narodne zveze, 70 poslancev nemške krščansko-socialne zveze ter 9 članov dunajskega krščansko-socialnega strankinega vodstva. Na tem shodu so sprejeli razen sklepov, tičočih se aprovizacije, in bodočih finančnih težkoč tudi velevažne dalekosežne politične sklepe. Sedaj poročam »Pijeva korespondenca«, da je bila pretežna večina zborovalcev, t. j. krščanski socialci in tudi veliko nemških narodnjakov, z navedenima predmetoma presenečena. Predložili so jih v sklepanje nenadoma, po dovršenem dnevnem redu brez vsakega prejšnjega obvestila in brez vsake razprave ter takoj nato zaključili zborovanje. Krščanski socialci so protestirali proti takemu postopanju, posebno kar se tiče tako nagloma predloženega predloga o posebnem stališču Galicije. Taka politična sklepanja bi se morala prej napovedati.

»Pijeva korespondenca« poudarja, da bodo morali pri vseh bodočih skupnih korakih, posebno tudi, kar se tiče poročevalcev, se prej dogovoriti, da se ogonejo enostranosti. Tudi poročevalstvo mora biti enakomerno razdeljeno, ako skupnost hoče priti do prave veljave. Take akcije se morajo prej po dogovoru dobro pripraviti in važni politični sklepi se morajo šele storiti, ako so se o njih prej posamezne skupine dobro posvetovale in se združile za morebitne kompromise. Z gotovimi predlogi se ne sme enostransko priti

LISTEK.

France Žužek:

Glas iz Budimpešte.

II.

Dež, noč in dan dež, z debelimi oblaki zastrto nebo. Že teden dni ni pokazalo sonce bliščečega obličja. Mora mu biti pač dolgčas, ko so mu preprečili megleni, z vodnimi parami nasičeni, večni zastori vsak razgled na zemljo, na kateri se zgodi vsak dan toliko novega. Vse mine, tudi oblaki se bodo izčrpali enkrat, in sonce, to radovedno sonce, ki je prisiljeno gledati zdaj drugi svet, bo prešinilo vsak kotiček s svojimi zlatimi žarki in se bo smejalo, ko bo videlo, da je pravzaprav še vse pri starem, da se bo prepričalo, da je tisto o golobu iz Noetove barke, ki se je vrnil brez zelene vejice miru, vendarle res.

Narava ta dan ni bila vabljiva, zato jo kreneva s tovarišem Rumunom v gostilno. Kmalu za nama pridejo se tuji gosti. No, zabava je šla svojo pot dobro naprej. Vojška je združila najrazličnejše duhove ter jih je pobratila.

Ko je objelo pivo možgane in razgrlo domišljijo ter poživilo predstave, so mi stopili vsi dogodki z galiških poljan v vsej

svoji grozni realnosti pred oči, in rekel sem, čašo na ustih:

»Da, da, hudo je bilo včasih«

»Jaz tudi mislim,« je zaškrtael Rumun in si zavihnil leve brke.

»Ste molili, ka-aj?« je pristavil prvi Jud, notar v civilu.

»Molili?« se je začudil Rumun. »Vojaki molijo malo, nič! A enkrat smo molili, vsi molili.«

Mimo mize je prišel natak.

»Piva na mizo,« je udaril Rumun, da je posluknilo občinstvo, »če ne Vam znorim nocoj.«

Natak je odhitel, Rumun si je zavihal desne brke in nadaljeval, kot da utemeljuje gornji stavek: »Kadar mi zaigrajo dogodki z bojišč pred oči, se mi skrči srce, da je kot proseno zrno, in jaz bi pil, pil na življenje in smrt.«

Prikimal sem mu. In ko je postavil natak pet steklenic na mizo, sem natočil prazne čaše in dvignil svojo: »Prositi!« — »Prositi, prositi,« so mi ponovili, razen Rumuna, ki je spet eksal in gledal divje.

»Da, enkrat smo molili, vsi molili. Bilo je pred Ivangorodom. Enajst dni smo korakali, noč in dan korakali v blatu in dežju brez zveze s polkovnim pratežem. Izmučeni do smrti, lačni kot psi, smo prišli neke noči blizu trdnjave in pospali v hipu, kot bi nas do smrti zadel električni tok. Sam ne vem, koliko časa smo počivali

na razmočenih tleh. — Dovolj! Ponoči so nas zbudili, mogoče je bila to prva, druga, tretja po našem dohodu; jaz ne vem. Nad nami so tulile naše in ruske granate vsekrižem, pred seboj smo zagledali kuhinjo. Kot volki smo planili po menaži. Ni ene besede ni bilo čuti nikjer: samo sopenje in petje žlic. Semtertja se je zaletelo komu, da se je odkasljeval ter davil do plave zapriplenosti. In spet smo popadali kot snopje. Ne dolgo, in moštvo se je začelo viti v bolečinah. Meni je bilo, kot da sem pojedel skalo, kot Gibraltar veliko. Z eno besedo: Ko je napočil dan, jih je nekaj zmanjkalo za vedno pri polku, drugo je bilo bolno. Prišel je neki nemški general. Nad nami je tulilo, lajalo, škrtalo, vršalo, on nam je pa govoril: »Fantje, tovariši! Pred Ivangorodom ste: Molite! To, kar pride zdaj, ni več vojska in boj, temveč samobramba: Molite! Tako je govoril, mi pa smo stali in poslušali. Niti eden ni trenil z očesom, niti enemu niso vztrepetali živci. Bili smo pač izmučeni do skrajnosti, komu bo torej padla smrt na misel v takem trenutku! Čez dve uri smo ležli v rojni črti čez gozd. Pred nami je zašumela Visla. Na oni strani so bruhale ruske utrdbe ogenj in smrt. »Čez vodo moramo,« je ukazal stotnik. »Na ono stran!« Zakadili smo se proti bregu. Pot je bila posejana s trupli, ki so šla pred kratkim isto pot. Naše vrste so se redčile trenutno. Rus je streljal. Samo: »Bu-u-u-

u-u-u« je šlo in tulilo; posameznega strela ni bilo razločiti. A vendar nas je prišlo srečno približno dve tretjini do reke. »Zdaj na splave, na čolne ter naprej!« se je glasilo povelje. »Na oni strani se krijemo za bregom, dokler ne pridejo rezerve, ki nas okrepé. In nato z nožem nad posadko!« — In že so rezali čolni gladino vode. V hipu so se pa oglasile strojnice in puške. Gospoda moja, nepopisno! Legli smo in tiščali v tla, kot da mislimo predreti z obrazom dno čolna. Zdaj je zavpil eden, zdaj drugi, tretji je le zasmrčal malo, četrty se je zgrabil za prsi, poskočil in se prevrnil v valove, ki jih je pobarvala kri padlih in ranjenih, da je bila voda rdeča, popolnoma rdeča.

A mi smo zadržali naprej. Čim bliže, tem huje. Sredi reke nas je obsula baterija gorskih topov s šrapneli in granatami. Dva čolna sta se zazibala — nekaj krikov še, in valovi so začeli glasneje ter se vzpenili. Stotnik, ki je bil v tistem čolnu kot jaz, je dvignil glavo ter ukazal: »Nazaj, če ne, poginemo vsi!« In šlo je nazaj. Rus je ob pogledu na to zdijval in streljal, da je padalo kot toča. Iz čolnov se je vila krvava para, trupla so ležala mirno, strmečih oči, drugi so se pa premetavali in tožili, milo tožili. »Fantje, molimo,« je dejal stotnik ter začel: »Očenaš...« In sredi ognja, pekla so mrmrala usna in trepetala: »Oče naš, kateri si v nebesih...« Jaz sem mo-

kakor se o njih ne sme potem enostransko poročati. Prvo zborovanje zapuša neko nesoglasje, ker je pri prvem zborovanju skočilo s tira. Dejstvo je vsekakor, da je prireditev nekoliko razočarala. O stvarnih poročilih in debati se oficijelno ni skoraj ničesar zvedelo. Le po indiskrecijah »Neue Freie Presse« in »Neues Wiener Tagblatt«, katera lista si gresta in političis, kakor je že nekaj časa očito iz gotovih mest v njunih noticah, drug drugemu na roko, smo zvedeli vsebino nekaterih govorov in ta ni bila ravno vseskozi razveseljiva. Mogoče, da kartelno poročilo ni bilo točno, kar se iz oficijelnega komunikéja ne da dognati, ker je ta komunikéj skrajno enostranski in objavlja samo sklepe, ne da bi pri tem naznanil vsaj tega, kdo jih je predlagal. Govorniki krščansko-socialnega državnozbornskega kluba so komaj po imenu navedeni, kakor sploh pušča oficijelna objava delež krščansko-socialnih poslancev pri tej akciji v temi. Zato manjka vsako merilo za sodbo, v kolikor pripada povročiteljstvo in s tem odgovornost za prireditev temu ali onemu partnerju.

Tako nemška krščansko-socialna »Pijeva korespondenca«. To je vsekakor zanimiv glas. Ali se nemškim krščanskim socialcem odpirajo oči, da se dajo voditi od »Neue Freie Presse« in »Neues Wiener Tagblatt« in da so pod sugestijo različnih nemških nacionalnih šlagarjev? Sedaj bi bil za nemške krščanske socialce in sploh za nemške katoličane v Avstriji pravi čas, da krepko razvijejo pravo avstrijsko zastavo, ne pa da slepo šlede onim, ki pri tem mislijo samo na svoj strankarski dobiček. Nemški krščanski socialci se bodo v teh valovih utopili, ako se pravočasno ne rešijo. Slediti paroli svojega nasprotnika samo radi tega, ker je kričavo nacionalna, je vedno nevarna stvar, pametno samostojno stališče velike nove Avstrije bi bilo za nemške katoličane mnogo večje in bolj polje in bi se edino strinjalo tudi s krščanstvom. Pijeva korespondenca že par dni po skupnem zborovanju nemških strank vsekakor dokazuje, da najmočnejša nemška stranka ob tako važnem času ni bila dovolj previdna. Manjka Luđerja in njegovega duha.

Slovensko časopisje.

Za naš obstoj.

Pod tem naslovom piše »Straža« z dne 13. novembra:

Da obstoj slovenskega naroda na štajerskem, Koroškem, v Trstu in Istri ni zagotovljen, je vsakemu jasno. Vse naše upanje, da ne bomo izročeni narodni smrti, je slonelo dosedaj na razmerju nemških in nenemških narodnosti v Avstriji. A sedaj stojimo pred popolno spremenjenim položajem. Galiciji je obljubljena samouprava, galški poslanci se izločijo iz parlamenta, Čehi, Slovenci, Rusini, Italijani in Rumuni stojimo v parlamentu (ne po ljudskem številu) naenkrat veliki večini nasproti.

Avstrijski Nemci že izvajajo posledice, pred katerimi morajo ostrmeti vsi manjši avstrijski narodi. Čeprav ima naša ustava še dosedaj člen XIX., kateri ni niti ukinjen, niti odpravljen, vendar smejo nemške stranke in nemški časopiši z dovoljenjem cenzure zahtevati, da se ta člen odpravi in upelje nemški državni jezik. Avstrija je narodnostna država in zato je bil člen XIX. dosedaj najboljša zaščita vsake narodnosti. Nemci nimajo v Avstriji, četudi odštejemo Poljake in Rusine, večine. Vsega prebivalstva v Avstriji je 28,567.898 ljudi,

odštevši galško prebivalstvo 8,025.675 ljudi, ostane torej 20,542.223 ljudi. Od teh je Nemcev 9,950.266, torej nasproti drugim narodnostim še vedno manjšina.

Posebno nas je osupnilo, kar je govoril poslanec dr. Groß na skupnem sestanku nemških nacionalnih in krščansko-socialnih poslancev. Rekel je, da ako niso potoki nemške krvi, ki so jo pretočili, zastonj tekli, potem se mora uresničiti: tesna politična, vojaška in gospodarska združitev z Nemčijo, upeljava nemškega državnega jezika in odcepitve Galicije.

Zaplenjeno.

Stvar odcepitve Galicije pride v državni zbor, rešila se bo torej parlamentarnim putem. Deviza avstrijskih Slovanov mora biti, da se v slučaju odcepitve Galicije mora prej zagotoviti nedotakljivost člena XIX., prosti narodni in gospodarski razvoj vseh narodov, neomogočitev vsakega kulturnega boja, polna in nedotaknjena suvereniteta Habsburžanov ter popolna neodvisnost Avstrije od vsake zunanje države.

Se nekaj zanimivosti iz govora dunajskega župana dr. Weiskirchnerja.

Iz govora dunajskega župana v nizjeavstrijskem obrtniškem društvu še posnemamo:

Odveč bi bilo danes pretresati vprašanje, bi-li bilo srečnejše, ohraniti svobodo trgovine ali pa uvesti prisilna sredstva. Naša kakor tudi nemška vlada sta se kmalu po izbruhu vojne odločili za politiko prisilnih sredstev in danes ni nobene druge poti več, nego iti v tej smeri dalje. Vsekakor je novi justični minister v svojem nastopnem govoru naglasil veliko vneto legislativo za ureditev prometa, ob enem pa izrazil svoje mnenje, da skoro ne bi bilo umestno nadaljevati v toliki množini in meri. Ekselencija dr. Klein je menil, da utegne biti potreben izdaten odmor za prebavo. Pritrjujem gospodu justičnemu ministru in grem še dalje: Mrzlično delujoča zakonodaja, ki korenini v gospodarskem absolutizmu, katerega si je bila vlada sama sebi podelila, je spoštovanje pred zakoni izpodkopala in v širokih množicah vzbudila mnenje, da je vlada vsemogočna, da zapoveduje vetru in vremenu ter da more preko ukoreninjenih gospodarskih razmer čez noč ustvariti nove oblike za produkcijo, promet in razdelitev. Na deblo politične uprave smo cepili ljudska prehranjevalna vprašanja. Kmet je postal urad; prejema ukaze, ki drug drugega prehitujejo. Mlati naj, koplje krompir, kosi otavo, seje ozimino, vse skoraj obistem času, brez ozira na vremenske razmere, in — pritem pa kmeta niti doma ni, marveč brani v strelskih jarkih na ogroženi meji domačo grudo, na kateri so ostale žene, starčki in otroci.

Delokrog uradništva se je popolnoma izpremenil. Višji finančni svetniki naenkrat kupujejo moko, magistratni svetniki se morajo pečati z oddajo krompirja, kislega zelja in repe. Ministerjalni podtajniki posta-

jajo voditelji skladišč za živila ali predstojniki skupnih kuhinj, z eno besedo: stare, poklicane roke smo izključili in izročili naloge možem, katerih izobrazbi in dosedanjemu delokrogu so te naloge docela tuje. Ligitimno trgovino smo skoraj docela izključili; v nadomestilo smo ustanovili centrale in sindikate z velikim aparatom, ki se, kar se tiče oseb, le deloma krijejo z aparatom svobodne trgovine.

V zvezi s temi državnimi odredbami se je začela politika najvišjih cen. Že začetkom vojne je zadonel od mnogih strani klic: Uvedba najvišjih cen! Jaz sem se takrat upiral uvedbi krajevni najvišjih cen za Dunaj, ker sem spoznal nevarnosti take določitve. Ako se omejim na to, da določim najvišje cene za posamezni kraj, pa te cene producentu ne ugaajo, potem se blago ogne temu kraju in si poišče druge kraje, kjer ni takih določb, in trg je zapuščen. Pokazalo se je, da je bilo moje mnenje pravilno, in to ne samo v Avstriji, marveč tudi na Nemškem, kakor je razvidno iz posvetovanj tamošnjih mestnih zastopstev.

Ako krajevne najvišje cene zgreše svoj učinek, ako splošne najvišje cene ne dovedejo do željenega cilja, kaj je potem storiti? Iz izkušenj v vojnem letu izhaja, da se morejo najvišje cene smotreno in uspešno odrediti le tedaj, ako vlada neomejeno razpolaga z blagom, za katerega določi najvišje cene, in ako so te cene primerne naravnim proizvodnim stroškom. A celo to se izkaže v mnogih slučajih kot nezadostno, ako ni istočasno poskrbljeno za primerno nabavo blaga, za promet z njim in njegovo razdelitev.

Ne morem drugače, nego da se v zvezi s politiko najvišjih cen spomnim tudi judikature radi navijanja cen. Predvsem izjavljam, da sem gotovo tudi jaz za to, da se kaznuje vsako zavedno, namenoma izvršeno navijanje cen. Vendar se je pa pokazalo čudno nasprotje v postopanju. Kmet, ki za nekaj vinarjev prekorači najvišjo ceno, je bil občutno kaznovan ter se je vsled tega odtegnil trgu. Mali zeljarici se je radi nekaj vinarjev odtegnila obrtna pravica, veliki karteli pa so si dali svoje povišane cene od vlade potrditi ter so g tem dosegli imuniteto pred državnim pravdnikom.

† Praporščak Albin Peterlin.

Zaropotali so številni laški topovi in nam oznanjali grozoto prihodnjih dni. Devetič so poskusili Lahi prodreti mogočni kraški zid, ki jim zapira pot do lepega Trsta, toda tudi tokrat so se krvavo zmotili! Trdnejše od kraške skale so stali tam naši slovenski fantje, fantje domačega domobranskega pešpolka, ter zavračali številne napade drugega za drugim. Pod silo granat so ponehavalne skale in ž njimi žalibog tudi žrtve, številne žrtve, med katere spada tudi praporščak Peterlin. Grozota dvadnevnega bobnenja mu ni omajala poguma; v prvi vrsti bojevnikov je stal, dokler mu sovražna mina ni končala mladega življenja. Prekrižani so načrti nadebudnega abiturijenta, ki si je včasih v pogovoru risal v duhu svetlejši dni bodočnosti. Zanašal se je in je zaval v srečo, ki ga je spremljala tekom šestnajstih mesecev v bojih na Tirolskem, v Galiciji in tekom osme soške, pravzaprav kraške ofenzive,

ki se mu je pa sedaj nemilo izneverila. Bil je sicer že dvakrat predlagan za odlikovanje, kot priznanje njegove hrabrosti, vendar pa je upati, da pride po smrti do svoje zemeljske pravice! Mi Te ohranimo, dragi Albin, v najboljšem spominu in Ti kličemo: »Morebiti v kratkem na svidenje nad zvezdami!«

Resnica o razmerah na Grškem.

Pod tem naslovom prinaša »Corriere della Sera« poročilo, v katerem najprej omenja, kako francoski in angleški dopisniki pačijo resnico, hoteč vzbuditi mnenje, da stoji cela Grčija na strani solunske vlade. Resnica je pa čisto druga. Kralj Konstantin je nedvomno Nemcem prijazen in treba po pravici priznati, da tega tudi nikdar skrihal ni. Še nedavno, ko je bila ententa že pritiskala na Grčijo, je videl dopisnik kralja, kako je prišel iz kraljeve palače v uniformi nemškega maršala in se podal v nemško poslanstvo. Radi tega obiska so močno agitirali proti kralju, pa ne z grške strani. Nasproti kralja treba biti pravičen in spoštovati njegovo prijateljstvo do Nemcev. Kralj je za Nemčijo, kakor je Venizelos za entento. A najbrže bi kraljeve simpatije cesarja mnogo manj stale, nego Venizelosove entento. Ne samo kralj, marveč cela Grška, celo grško ljudstvo noče ničesar slišati o vojni. Kralj ni vsilil ljudstvu svoje volje, marveč je le izvršil voljo ljudstva. Najbolji dokaz za to je fiasko Venizelosovega gibanja.

Naš uspeh pri Gorici.

Junaški duh naših na Goriškem.

Na Goriškem traja mir dalje. Lahi niso še do danes pričeli z nadaljevanjem svoje ofenzive, vendar do novih dogodkov ni več daleč. Naše uradno poročilo zaznamuje na Goriškem naš uspeh. Levo od ceste, ki pelje skozi Rožno dolino v Gorico. Značilen je ta naš uspeh za junaški duh naše armade, ki se ne omejuje samo na defenzivo, ampak prehaja tupatam tudi do uspešnih ofenzivnih sunkov, čeravno ve, da stoji na drugi strani italijanska sovražna številna premoč. To je velik faktor, na podlagi katerega presojamo ves položaj na Goriškem mirno in z zaupanjem.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. nov. Uradno:

Položaj se ni izpremenil.

Vzhodno od Gorice so vzlele naše čete neki italijanski jarek, ujele so 5 častnikov in 475 mož in zaplenile 7 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 15. nov. Uradno:

V ranih jutranjih urah 14. t. m. je skupina naših morskih letal napadla sovražne postojanke pri Ronkih, Vermeljani in pri Dobrdobu. Sovražno letalo, ki je napadlo našo skupino, smo prepodili.

Poveljstvo mornarice.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 14. nov. Uradno: Na triden-

tinskem bojišču na obeh straneh delovanje topništva. Naši topovi so motili gibanje sovražnih kolon in vozil v dolini Arsa, pri Col Santo in Folgariji in na toneški in asijski visoki planoti. Sovražni letalci so neprestano skušali poizvedovati nad našim ozemljem, pa

lil, pobožno in iz srca molil. Tik pred bregom je zadela granata še en čoln, da nismo našli kasneje od posadke ni kosčica ne. Nato smo pristali. Tedaj sem videl še-le: Stotnik je vesljal sam in molil — neprehoma so šepetale njegove ustnice vdano molitev. »Moja kompanija za mano!« je zakričal in planil proti gozdu. V nekem jarku smo se sešli in sešeli, kar nas je bilo od naše stotnije.

Prenehaj je, nastavl vrč in ga izpraznil na dušek.

»Veste li, koliko nas je bilo? Gospoda moja, sedem, celih sedem! Stotnik je bil osmil! Vse drugo je bilo mrtvo, šli so v Krtovo, ali pa obležali težko ranjeni dva dni tam. V dveh smo namreč osvojili trdnjavo. V bajonetnem naskoku je bil dobl naš stotnik v čelo. A jaz sem ostal.«

»Da, sedem in stotnik je bil cemi,« je ponovil, ko je izpil in pomignil natakarkju. »Pa recite kaj, če se mi razburi kri, ko se spomnim nazaj!«

Nihče se ni čudil njegovi izredno čudni razpoloženosti, in ko je zaigrala ciganska kapela »Šumi Marica«, smo se spogledali, pritisnili i mi krepko, dvignili ter dvigali čašo na čašo. Vse je bilo za hip pozabljeno.

V cesarsko mesto.

Zgodilo se je, da sem se odločil: Na Dunaj grem! Vsakdo je razprl oči, pogledal

debelo in se začudil: Na Dunaj? In v teh časih? Res, če so že nekaj trdili, da mora obiskatelj Dunaja pustiti treh zunaj, koliko bolj je opravičeno to danes. Toda istih misli s Krpanom, sem sklenil kratkoma tudi jaz, treh vedno in povsod seboj nositi, dokler bo šlo ter jo v najskrajnejšem slučaju popihati domov. Tuintam zahteva duh bolj trdovratne svoje hrane kot želodec in tudi tega je treba poslušati: odšel sem.

Topovi so grmeli, ko sem zapuščal naše hribe in zaledje. Iz za črnega pasu gor se je potresalo v loku čez zemljo in trkalo na srca. In jaz grem od domovine? No, nič se ji ne more zgoditi, sem se tolažil. Toda megleno jutro, posejano s tisočnimi kapljicami po vejah golih dreves, z meglo v globeli in zlatim solncem na vrhuncih snežnih gor, niso mogli ubiti neugodja. Samo ob ločitvi ve človek, kako ljubi.

V vlaku je sedel človek, porastel, mrko gledajoč v tla; trudna poteza mu je ležala preko obraza.

»Kam da grem? V sosednjo vas. Sinoči mi je razbilo zadnji del hiše. Zdaj so mi rekli, da moram iti. Grem iskat stanovanja.«

»Ali zakaj tako blizu? Zakaj ne na najvarnejše mesto, ki se sploh more dobiti?«

Pogledal je, kot da ne more razumeti vprašanja. »Res, mi smo kot ptice. Za lučaj

odskočimo, kadar nas preganja zla usoda — samo za lučaj dalje. Ali Vi nimate doma?«

»Dom?« Bilo me je skoro sram.

»Dom?« Tisočeri res nimajo doma.

Vse je bežalo mimo. Po cesti so korakali vojaki, težkih, prevdarjajočih korakov. Kam gredo ti mladci, očetje s ponosno mračnimi pogledi?

»Uboj! Za dom!« je tolkel vlak in njegov takt se je odbijal tisočero od izklesanih sten, klical ga je v poljano; naša domovina ga je dihal, vstajajoča iz spanja: Uboj! Za dom!

Ljubljana! Tisoč primer so že rabili za Ljubljano, a jaz se ne morem znebiti čustva, da je to podoba kuharice v belem predpasniku, ki se zaveda svoje kuharske umetnosti in nič več. Ne pritrdil bi onemu, ki je trdil, da je podobna sitni branjevki, četudi je zavita pogosto v meglo kot ona v ruto, a še manj tistemu, ki je dejal, da nalikuje izpodrecani ženi s tipičnim dvo-kolnim vozikom pred seboj. Jaz mislim: to je prispodoba kranjske dežele, kot je prispodoba Primorske dekle s zadaj zavezano ruto, velikimi uhanj v ušesih in jersbasom na glavi. Vsakdo izmed nas, četudi izven Kranjske, čuti nekaj posebnega, ko pride v Ljubljano, z nekakim čustvom jo objame kot Francoz Pariz ali Rus Moskvo, četudi ve, da je samo kuharica, a lahko postane vse kaj več in bo imela za nas še kaj dragocenejšega kot bel predpasnik.

Ko smo se peljali skozi Celje, je bila

tema. Ta fant z zelenim klobukom, ki je prisedel v slovensko družbo, je spal. Zadržal sem tudi jaz.

Ko sem se zdramil, sem zagledal same tuje obraze, zaslišal tuje glasove.

»Kje smo?«

»Marburg.«

»A so! Danke schön!«

Zadržal sem zopet... Ko sem spet odprl oči, sem zopet vprašal, kje da smo; odgovorili so mi, da v Lipnici. Komaj sem jih razumel. Vendar se mi je zdelo, da sede znani obrazi okrog mene, ki sem jih že videl kdaj v preteklosti.

Solnce je ravno vzhajalo. Bil je krasen prizor. Reka, obrobljena od drevja, je polzela čez ravnino, potegneno do škrlatne megle na obzorju. Samo polje, polje... oblečeno v belo slano, kot bi bil zapadel sneg. Kot mali dimi se je dvigala megla od tal in kopnela. Vsepovsod sama tančica. Izza te plošče se je dvignilo solnce, obleklo v škrlat nebo, zemljo in sebe. Samo beli biseri so trepetali v milijardnih lučicah, tenčice so plahutale.

No, to je poezija. V resnici je vladal mraz na ti planjavi, nekje so kurili in se greli ob ognju. Zagledal sem vrsto barak, svetlih, novo dodelanih, druga je bila enaka drugi.

Begunski tabor!

Nikogar nisem videl. Da, med poslopji je šlo par moških postav, stisnjenih v obleko, z rokami v žepu.

»Pozdrav od domovine, vi ljudje,« sem

jih je ogenj obrambnih topov in napad naših letalcev pregnal. V velikem Vanouju so sovražni letalci metali bombe na Canale-San Bovo, ubita sta dva vojaka in nekaj živine. Na ostali bojni črti do morja mestoma artiljerijski boji.

Na Krasu popravlja naša pehota posamezne odseke. Na novozasedenem ozemlju smo našli možnar za metanje bomb z municijo.

Dne 12. t. m. zvečer so sovražni letalci metali bombe v Raveno, Ponte Lagoscuro, Polesella, Maggiavacca in Ariano Polesine. Niti žrtev, niti škode. Prav tako brezuspešni so bili včerajšnji sovraž. poleti nad Romansom, Vermiljanom in Doberdobom. Neko letalo, ki je skušalo napasti naš privezan opazovalni zrakoplov, je padlo, zadeto od topovskega ognja, na sovražnem ozemlju proti Nabrežini na tla.

Napad naših letalcev na Padovo.

Italijanski listi objavljajo ljute članke, ker so avstrijski letalci napadli 11. t. m. Padovo. Poročila trde, da so bile ubite v Padovi 3 žene, 20 otrok in 11 mož.

Slaba letina v Italiji.

Iz Lugana: Koruze so pridelali v Italiji 19½ milijona centov, 10 milijonov manj kakor lani.

Katoliško časopisje v Italiji proti Bisolattiju.

Lugano, 15. novembra. Doslej je 14 katoliških pokrajinskih listov zahtevalo, naj Bisolatti radi svojega protikatoliškega govora v Cremoni odstopi. Tudi zmerni liberalni listi so pričeli napadati Bisolattija.

Kako pritiskajo na Italijo.

»Birzebte Vedomosti« poročajo, da bodo zopet zahtevali, naj pošlje Italija takoj čete na zahodno bojišče. Če bi se Italija branila, nameravajo sploh opustiti solunsko ekspedicijo, ker mislijo, da bi Italija zato odnehala, ker bi bila njena ekspedicija v Valoni popolnoma osamljena.

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 15. nov. Uradno:

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Karla.

V severni Vlahiji se je uspešno nadaljeval boj. Rumunom smo uzeli 23 častnikov, 1800 mož in 4 topove. V vzhodnem obmejnem prostoru in v zasneženih gozdnih Karpatih nobenega posebnega dogodka.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri c. in kr. vojnih silah nič važnega.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. novembra. Veliki glavni stan ob 7. uri 45 minut zvečer:

Z Erdeljskega: Na južni bojni črti smo nekoliko napredovali.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Berlin, 15. nov. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so na vzhodnem bregu Narajovke divje napadali postojanke, ki smo jih pred kratkim osvojili pri Foly. Krasnolesnie; vse smo odbili na nekem mestu s protinapadom.

šepetal. »Koliko vas je? Kaj so vaše želje?»

Tako neskončna res še ni bila nikdar naša domovina. Kamor stopim, naletim nanjo — a skoraj je več ne poznam — ni jo mogoče poznati.

Rad bi bil stal in gledal in mislil. Vlak je tolkel dalje. Šele v Gradcu sem se zdrnil iz težkih misli. Lepa je štajerska dežela — njene doline so kakor bogato obložena miza, za katero sedi debel, rdečelichen kmet.

Najlepši prizor nudi Semering. Zdelo se mi je, da se peljem po vrhuncih gor, preletim prepade in prodiram čeri. Velikanske palače gledajo iz največje gozdne samote, kjer išče bogat meščan zdravja in oddiha. Brezdomno ima ta kraj nekaj čisto posebnega, lastnega samo njemu.

Ko smo prišli v dolino, sem spoznal, da je Nižjeavstrijska lepa dežela. Imenoval bi jo skoraj južno. Videl sem trte, krasno obdelane vrtove, neizmerno hiš in tovarov, mravljišče ljudi, pretakajočih se iz kraja v kraj. Od Dunajskega Novega mesta pa do Dunaja je skoraj itak vse mesto, s tisoči in tisoči ljudi, ki se pehajo na isti način za življenje kot pri nas. Ta značaj je vojna poglobila, drugače ni pustila vnanjih sledov. Kdo bi vedno mislil na hudo? Celo jaz sem prvi hip pozabil, da je vojna. Tu ne grme kanoni, vojaki se porazgubé v množici, nihče ne zahteva potnega lista. Vojna se pa čuti tembolj v restavraciji. O Dunaju samem pa prihodnjič!

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Karla.

Na erdeljski vzhodni bojni črti so se le malo bojevali.

V za nas ugodno izpadlih bojih v gozdih in v gorah ob cestah, ki vodijo v Vlahijo, so izgubili včeraj Rumuni 23 častnikov in 1800 mož, ki smo jih ujeli, zaplenili smo jim pa štiri topove in več strojnih pušk.

Vojna skupina maršala pl. Mackensena.

Polčraj se ni izpremenil. Letalci so metali bombe na trdnjavo Bukarešt.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Rumunsko uradno poročilo.

13. novembra. Od zahodne meje Moldave do Predeluta nič novega. V dolini Prahova topniški ogenj, posebno v odseku zahodno od reke. Odbili smo dva sovražna napada na dolino Gerbului (severnozahodno od Busteni). Pri Dragoslavelah so se borili cel dan. Držali smo naše postojanke v dolini Alute; na levem bregu reke smo odbili vse sovražne napade. Na desnem bregu Alute smo pod sovražnim pritiskom popustili nekoliko ozemlja južno od črte Riglovk-Saracinesci. V dolini Jiu traja sovražni pritisk močno dalje. Ljuti boji se bojujejo pri Primbusti. Pri Oršovi in na južnem bregu Črne živahni boji.

Rusko uradno poročilo.

13. novembra. Ob Narajovki pri vseh Lipnica Dolna in pri Svištelnikih je obstreljevalo naše topništvo sovražne järke; sovražnik je odgovarjal z minami in z bombami. Boj se nadaljuje. Naši poizvedovalci so ob Bistrici srečno poizvedovali pri vasi Bohoroczany. V gozdnih Karpatih smo odbili z bajoneti z velikimi izgubami za sovražnika napade jugozahodno od vasi Dcuzybronna. Južno od Dorne Vatre se nadaljujejo trdovratni sovražni napadi pri Hollo in Tölgyes.

Z rumunske boje črte. Erdeljsko. Sovražnik, ki je pričel ofenzivo v dolini Jiu, je potisnil nazaj rumunske čete, ki so pričele ofenzivo severno in južno od doline. Ljuti napadi se nadaljujejo pri rumunskem Campolungu in pri Oršovi. Boj se nadaljuje.

Bojna črta v Dobrudži. Na levem krilu so naše čete nekoliko proti jugu napredovale.

Vzhodno morje. Ponoči od 10. na 11. t. m. je vdrl brodogve sovražnih torpedovk nove vrste z brzino 36 vozlov v Finski zaliv. Gosta megla je preprečila, da ga nismo pravočasno odkrili. Sovražnik je pridobil vsled tega več minut časa, da je izstrelil na Balti Port 100 strelcev, večina šrapnelov. Sedem prebivalcev, med njimi pet otrok in dva vojaka, je bilo ubitih, ena žena in štiri vojaki so bili ranjeni. Poškodovanih je bilo tudi nekaj hiš; ubili so 12 konj. Medtem ko se je sovražnik najhitreje umikal, smo potopili večino njegovih torpedovk. Ostalih torpedovk nismo mogli zasledovati vsled goste megle in ker smo pravočasno zapazili sovražne ladje. Izgub nismo imeli nobenih.

Črno morje. Neki naš podmorski čoln je uničil neki parnik, ki je zavezil na obal, ko je zapazil, da ga naš podmorski čoln preganja. Isti podmorski čoln je potopil eno jadralnico, drugo je pa prepeljal v Sevastopolj.

Vprašanje prehoda čez Donavo.

Bern, 15. novembra. Vojški kritik lista »Temps« piše na podlagi neke bukareške brzojavke: Zdi se, da so rusko-rumunske čete v Dobrudži pod poveljstvom Saharova pričele ofenzivo, ki naj bi preprečila prehod Nemcev in Bolgarov čez Donavo. — Nasprotno pa piše »Matine«, da se Mackensen sedaj zato umika, da bo svoje čete ob Donavi tam porabil, kjer je mogoč prehod. Nedaleč od Ruščuka so sovražniki zasedli male otoke, ki lahko služijo kot oporišče za prehod. Mackensen bi, da uresniči prehod, ob Donavi otvoril silovit topovski ogenj. Kraj prehoda še ni znan.

Ogromen plen v Konštanci.

Sofija, 15. nov. Po skoro dokončanem štetju so v Konštanci zaplenili: 30.000 petroleja, 27.000 ton bencina, 17.000 ton surovega olja kakor tudi ogromne zaloge žita, sladkorja in kave, kar je določeno za večmesečno preskrbo dobruške armade in tamonjega civilnega prebivalstva.

Carp ni zaprt.

Curih, 15. nov. Iz Bukarešte se poroča, da se vest o aretaciji Petra Carpa ne potrjuje.

Izgredi v ruskih mestih.

Iz Štokholma: Veliki nemiri v Petrogradu, v Moskvi in v Harkovu se bodo najbrže ponovili. Posebno hudi so bili izgredi v Moskvi, kjer so se ljudi spopadli s policijo. V Petrogradu je več tisoč ljudi korakalo po cestah in kričalo: »Proč z angleškim jarmom!«

Rusko dumo

so otvorili 14. t. m. v navzočnosti ministrov.

Zasedanje ruske dume.

Petrograd, 14. novembra. (Kor. urad.) Otvoritev dume se je udeležil ves diplomatski zbor. Predsednik Rodzianko je naglašal med drugim: Sovražnik je sicer vržen, a z obupno besnostjo se še brani in sluti, da bo poražen. V trenutku, ko se pripravlja zmaga, naj se naporu še bolj pomnože, da se bo uspešno končalo oprostilno delo sveta. Predlaga, naj duma pristržno pozdravi Rumunijo, novega zaveznika. Vsi poslanci so živahno pozdravljali zastopnike zveznih držav. Rodzianko je dalje izjavil: Rusija ne bo izdala svojih zaveznikov; ogorčeno bi odklonila vsako misel na poseben mir. — Poslanec Sidlovski je za napredni blok prečital sledečo izjavo: Duma izjavi v tem trenutku preizkušnje, da se mora vojska dobro končati in da ni mogoča drugača rešitev. Končno je govornik rekel: Rusija popolnoma zaupa svojim zaveznikom, posebno veliki Angliji. Pozdravlja poljski narod, ki more prioriti svobodo le v tesnem stiku z zavezniki.

Rusi in Angleži.

Stockholm, 15. nov. V uvodnem članku izjavlja petrograjska »Rječ«, da angleški državniki do danes vsako mirovno misel kot še ne zrelo kratkoročno odklanjajo. Angleška bi pa v tem slučaju morala poizvedeti tudi za mnenje svojih zaveznikov, ki dan za dnem doprinašajo najtežje žrtve. Uprav za Rusijo je mučno, da Angleška nastopa kot voditeljica entente. Če je nadaljevanje vojske za Rusijo koristno ali škodljivo, o tem more odločiti le Rusija sama.

Rusi n poljsko vrašanje.

Stockholm, 15. nov. Včeraj so se v Petrogradu posvetovali ententini poslanci s Stürmerjem o poljskem vprašanju, vendar niso sklenili nič obveznega.

Dombrova, 15. nov. »Gazeta Polska« poroča po ovinkih: V ruskem časopisu se množe zahteve, da se ne sme za obnovev Poljske žrtvovati nobene kapljice krvi več. To nazirane posebno zastopa časopisje desnice. Tudi glavno glasilo nacionalistov »Novoe Vremja« ugotavlja, da so v ruski družbi vedno bolj proti obnovitvi Poljske.

Boji v Macedoniji.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. nov. Veliki glavni stan: Bolgarske čete so neomajljivo vzdržale ljute francoske napade na ravnini pri Bitolju; posebno se je odlikoval polk Njegovega Veličanstva cesarja.

V ovinku Črne se je posrečilo sovražniku, da je vzel nekaj višin. Da se izognemo sovražnemu učinku na krilo postojanke v dolini, smo tam svojo obrambo umaknili.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 15. novembra. Uradno: Sovražno topništvo je cel dan obstreljevalo postojanke na bitoljski ravnini, posebno tiste, ki leže vzhodno od železniške proge. Krepki sovražni napadi so se izjalovili na žilavem odporu naših čet. Sovražnika, ki je na nekaterih točkah vdrl v naše postojanke, smo uničili. Nad 400 mrličev smo našli le pred bojno črto enega našega bataljona. V ovinku Črne živahen boj. Bolgarske in nemške čete so se umaknile v postojanke severno od vasi Tepavci in Čegel. Na bojni črti Moglene v Vardarski dolini, v vzhodju Belasića Planine in na bojni črti Strume izvzemski slabega boja s topovi nič važnega. Pri obali Egejskega morja se je približala sovražna oborožena transportna ladja izlivu reke Deghermekdere jugovzhodno Marori; izstrelila je brez uspeha nekaj bomb na obal.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 15. novembra. Veliki glavni stan ob 7. uri 45 minut zvečer:

Popoldne angleški napadi na obeh straneh Ancre, ki so se na južnem bregu že izjalovili.

Pri Saillly-Saillisel in pri Pressoire se še vojskujejo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Berlin, 15. nov. Veliki glavni stan:

Bojna črta kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Bitka severno Somme se nadaljuje. Borenje od jutra do večera uvršča tudi 14. november v vrsto velikih bitk.

Angleži so upali, da bodo mogli izkoristiti uspeh, ki so ga začetkom pridobili in so zato iznova napadli z močnimi množicami sev. Ancre in večkrat med Le Sarsami sev. Ancre in večkrat med Le Sars in Gueudecourt. Posrečilo se jim je sicer, da so vzeli vs Beaucourt, toda na vseh dru-

gih točkah široke napadalne boje črte se je sila njih naskoka zrušila z velikimi izgubami pred našimi postojankami. Posebno sta se odlikovala pri obrambi sovražnega naskoka devinski pešpoik št. 66 in badenski pešpoik št. 169, kakor tudi polki 4. gardne pehotne divizije.

Z močnimi silami so nastopil Francozi proti gozdu St. Pierre-Vaast. Uspeha niso dosegli nobenega, in so bili krvavo poraženi.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Angleži skrajšali svojo bojno črto pri Somme.

»Daily Chronicle« javlja s Somme, da so zasedli Francozi šest kilometrov dosežanje angleške boje črte.

Pred ministrsko krizo na Francoskem?

Curih, 15. novembra. »Zürcher Post« poroča, da je francoski minister Sembat vsled podelitve koncesije neki angleški družbi za petrolejske vrelce v Alžiru močno kompromitiran. Gotovo je, da bo moral Sembat odstopiti, možno pa je, da bo odstopil cel kabinet.

Na morju.

12.000 tonski transportni parnik pri Malti potopljen.

Berlin, 16. novembra. Wolff javlja: Neki naš podmorski čoln je potopil 5. novembra s torpedom 80 morskih milj zahodno od Maltе sovražni transportni parnik, ki je obsegal približno 12.000 ton. Potopljeni parnik so spremljevali rušilci in ribiške ladje.

Poostrena podmorska vojna.

Kakor se poroča, so nemški podmorski čolni 14. t. m. potopili šest angleških in en švedski parnik.

»Deutschland«.

Haag, 15. nov. »Times« poročajo iz New Yorka: Nemški trgovski podmorski čoln »Deutschland« je že odplul.

Wilson in vprašanje miru.

»Daily Telegraph« poroča: Vašingtonski dopisnik lista »New York Eveningpost« poroča svojem listu, da bo Wilson v nekaterih mesecih, morebiti še pozimi, pričel vplivati, da se bo sklenil mir. »New York Tribune« poroča, da Wilsonovi pristaši poizkušajo vzbuditi utis, da izdeluje Wilson mirovne načrte. Isti list poroča dalje, da bo Wilson že v nekaterih dneh pričel delovati na mir. Dalje se še poroča, da upa Wilson, da se bo kmalu sklenil mir, prej, kakor se splošno sodi. Vojskujoče se države namerava prositi, naj se udeležijo poveta, na katerem bi se razgovorili o najnižjih mirovnih pogojih. »Daily Telegraph« pravi, da če bodo sedeli zastopniki evropskih držav pri zeleni mizi, se ne bodo prej razšli, predno se ne bo sklenilo premirje ali pa časten mir. Wilson dela v ta namen počevni in ponoči.

Po volitvah v Združenih državah.

Pariško časopisje pravi, da je sporazum srecen, ker je bil Hughes poražen. Hughes je bil skrivaj največji sovražnik sporazuma; ni zato mogoče, zakaj da mu je Roosevelt pomagal. Wilson je obljubil, da bo proti Nemčiji neizprosno nastopal.

Wilsonova vlada se ne bo izpremenila.

Kolin, 16. novembra. (Kor. ur.) »Kölnische Ztg.« poroča iz Washingtona 13. t. m.: Wilsonova vlada se ne bo izpremenila, če bodo njeni člani želeli, da ostanejo.

Ameriške vojne dobave.

»Gauloise« poroča: Amerika je do zdaj dobavila sporazumu vojnega blaga v vrednosti osem tisoč milijonov.

Razna poročila.

Frestolni govor turškega sultana.

Sultan je 14. t. m. otvoril turški državni zbor s prestolnim govorom: Glede na Perzijo je sultan opozarjal, da so napredovale turške čete skoraj do Teherana. V Jemenu so vrgle turške čete angleško armado do Adena. V Tripolitaniji premagujejo amošnji borilci pod vodstvom naših častnikov sovražnika. Sultan je dalje naznanil, da sta odpovedani pariška in berlinska pogodba, vsled česar se ne morejo druge države več vmešavati v notranje zadeve Turčije.

Bolgarski kralj odlikoval grofa in grofico Tarnovski.

Sofija, 15. novembra. (Kor. ur.) Kralj Ferdinand je sinoči obiskal na avstrijskem poslanstvu grofa in grofico Tarnovski. Grofu je izročil ob tej priliki red sv. Aleksandra I. vrste z meči, grofici pa bolgarski civilni zaslužni red. Grofica Tarnovska je danes zapustila Sofijo, grof Tarnovski bo pa odpotoval bodočo nedeljo.

Švedska zapleni žito. — Danska uvede krušne in sladkorne nakaznice.

Kodanj, 16. novembra. (Kor. ur.) »Berlingske Tidende« poroča iz Stockholma:

Ker se pomanjkanje moke in kruha zelo čuti, je predlagala prehranjevalna komisija poljedelskemu ministru, naj zapleni vse žito v deželi na račun države in naj uvede uvoz žita iz inozemstva.

Kodanj, 16. novembra. (Kor. ur.) »Politiken« poroča, da nameravajo uvesti na Danskem krušne in sladkorne nakaznice.

Kolekovanje tovornih listin za prevoz blaga po železnici.

S cesarsko odredbo z dne 28. avgusta l. l., drž. zakonik št. 281, so bile pristojbine tovornih listin zvišane. Nastopno podamo izvleček novih določil; če govorimo o pošiljki, razumemo blago, ki je bilo železnici oddano z enim voznim listom. Nove pristojbine, ki stopijo že s prihodnjim 1. novembrom v veljavo, so sledeče:

I. Pri ročni prtljagi, ekspresnem blagu in za pse za vsak prevzemni list (recepis) —20

II. Za navadno blago, če se v postajališčih odda kakor prtljaga, za vsak prevzemni list (recepis) —30 ali primeri odstavka III., točki b) in c). —10

Take pošiljke iz postaj na postajališča je oddajati z določenimi voznimi listi.

III. Odpošiljateljem brzovoznega in tovornega blaga.

Prevozniki listi, tako v tu-kakor tudi v inozemskem prometu so podvrženi ne glede na razdaljo odpreminih in sprejemnih postaj sledeči kolkovini:

a) za pošiljke najmanj in nad 5000 kg, ali če zahteva stranka poseben voz za to pošiljke 1:20

b) za vse druge pošiljke (do 5000 kg) —30

c) za pošiljke mleka, krompirja in zelenjave, ako leži namembna postaja v Avstriji in teža ene pošiljke ne presega 100 kg, do 31. decembra 1917 —10

To velja tudi za vrnjeno prazno posodo od mleka do 100 kg na posamezen vozni list.

d) za žive živali, če so vložene prosto v železniški voz, za vsak vozni list 1:20

e) za ščetince, ovce, koze, osle, pse in drugo drobnjad, in če ne spada k enemu voznemu listu več kakor četvero glav —30

Ako za popis pošiljke ne bi zadostoval že v voznem listu za to namenjeni prostor in bi trebalo prilog, je vsaka priloga podvržena isti kolkovini, kakor vozni list sam. Duplikati namesto prevzemnega izkaza pri voznih nakladah ter za pošiljke v tujezemstvo so kolkovine prosti, če so izrečno kot taki zaznamovani. Istotako so prosti kolkovine navadni prevzemni listi (recepisi).

Po predaji blaga železnici je izjemno le tedaj dovoljeno kolkovino naknadno doplačati, ako se n. pr. poprej obseg in teža pošiljke ni mogla sigurno ugotoviti.

S 1. novembrom se neporabljeni sedanjí vozni listi ostanejo še vnaprej porabljivi, ako se kolkovina izpopolni z navadnimi kolki. To velja tudi za vozne liste privatnega tiska z vtisnjenim kolkom. Z 31. decembrom 1917 pa stopijo oboji iz veljave. Finančna oblast za enkrat ne bo zamenjavaladosedanjih voznih listov za nove. Stranka je obvezana, da odda z blagom vred železnici že pravilno kolkovan vozni list. Le izjemoma je dobiti pri železniških blagajnah dopolnilne kolke, dokler ne pridejo novi vozni listi splošno v promet in ki jim bodo prodajne cene sledeče:

1. tuzemski duplikatni vozni listi, komad po —01

2. vozni listi z vtisnjenim kolkom za 10 vin., komad po —11

3. vozni listi z vtisnjenim kolkom za 30 vin., komad po —31

4. vozni listi z vtisnjenim kolkom za K 1:20, komad po 1:21

5. inozemski vozni listi z vtisnjenim kolkom za 30 vin. ter z pristojbine prostim duplikatom, komad po —32

6. inozemski vozni listi z vtisnjenim kolkom za K 1:20 ter z pristojbine prostim duplikatom, komad po 1:22

IV. Prejemnikom brzovoznega in tovornega blaga.

Za pošiljke, ki so bile v kaki avstrijski postaji oddane in je bila kolkovina že pri oddaji pravilno odračunana, ni pri sprejemu plačati nikake pristojbine več. Vozni listi, ki spremljajo pošiljke iz kateresibodi izvenavstrijske postaje v tostransko državno polovico, so pri oddaji blaga prosti zvišane kolkovine. Prejemnik blaga pa se bo moral posluževati posebnih, primerenokolkovanih potrdil. Pristojbine tem potrdilom so sledeče:

A. Za pošiljke iz Ogrske ter Bosne in Hercegovine:

1. za pošiljke z najmanj in čez 5000 kg teže, ali če je stranka zahtevala poseben voz 1:—

2. za druge pošiljke (pod 5000 kg) —20

3. za žive živali, če so prosto v železniški voz vložene 1:—

4. za pošiljke ščetincev, ovac, koz, oslov, psov in druge drobnjadi do štirih kosov na en vozni list —10

5. pošiljke mleka, krompirja in zelenjave do 100 kg in za dobo do 31. decembra 1917 proste.

B. Za pošiljke iz tujih držav: Pristojbine točk 1. do 4. se zvišajo vsaka za 20 vin., pristojbina točke 5. znaša 10 vin.

Glede prilog voznim listom, ki služijo popisu pošiljke, velja isto, kar je za odpošiljatelje povedano. Za pošiljke, ki so bile oddane pred 1. novembrom, je za pristojbovanje merodajen dan obvestila prejemnika. Pristojbina se zaračuna vseeno, akoravno bi bil morda naslovljenec namembni postaji nepoznan ali pa bi isti pošiljke ne hotel sprejeti, toda samo le enkrat, čeravno bi iz kakršnega koli vzroka trebalo naslovljenca večkrat obvestiti. Nadaljnja pojasnila dobé stranke pri železniških blagovnih blagajnah.

Vojaške vesti.

Iz seznama izgub št. 484.

Inf. Anderlič Ivan, 87. pp., 5. s., Šmarje, 1889, mrtev (30./7. 1916); deseterik Antleji Josip, 87. pp., 9. s., Št. Jurij, 1885, ujet; inf. Arnuš Franc, 87. pp., ujet (umrl v srbskem ujetništvu 18./2. 1915); inf. Artič Ignacij, 87. pp., Ptuj, 1883, ujet; inf. Babulč Rok, 5. dom. pp., 16. s., Peče, 1887, mrtev (24. do 26./7. 1916); inf. Barle Lovrenc, 27. dom. pp., 11. s., Nasoviče, 1895, mrtev (28.—29./7. 1916); inf. Batagel Mihael, 97. pp., 2. s., Kamnje, 1897, mrtev (1. do 10./7. 1916); inf. Breskvar Franc, 17. pp., 3. s., 1893, Dobrunje, mrtev (21.—25./7. 1916); inf. Hönigmann Anton, 17. pp., 2. s., Ribnica, 1897, mrtev (21. do 25./7. 1916); inf. Jančar Franc, 17. pp., 3. s., Dobrunje, 1897, mrtev (21.—25./7. 1916); inf. Kastelic Ivan, 17. pp., 9. s., Zg. Šiška, 1880, mrtev (21.—25./7. 1916); inf. Levec Josip, 27. dom. pp., 1. odd. stroj. pušk, Starigrad, 1893, mrtev (29./7. 1916); deseterik Oevirk Kristijan, 17. pp., 1. odd. stroj. pušk, Ljubljana, 1895, mrtev (21.—25./7. 1916); inf. Pahor Bernard, 5. dom. pp., 9. s., Kostanjevica, 1896, ranjen in ujet; inf. Pahor Franc, 5. dom. pp., 5. s., Brestovica, 1887, mrtev (25./8. 1916); inf. Petrovič Jakob, 17. pp., 3. s., Borovnica, 1897, mrtev (21.—25./7. 1916); inf. Rajer Franc, 17. pp., 1. s., Dobruče, 1879, mrtev (21.—25./7. 1916); inf. Silc Matija, 17. pp., 12. s., Vel. Poljane, 1896, mrtev (21.—25./7. 1916).

Primorske novice.

»Deželna uprava«, glasilo deželnega odbora za Goriško-Gradišansko. Izšla je ravnokar številka tega novega slovenskega lista, ki pravi: Deželni odbor je sklenil izdajati mesečnik »Deželna uprava«, ki se bo bavil z vsemi vprašanji, ki se tičejo deželnega zastopa, deželnega odbora, občinskih uprav, cestnih odborov itd. Namen temu listu je, seznanjati ljudstvo z delovanjem javnih činiteljev in mu na ta način nuditi priliko, da si ustvari svojo sodbo o javnem življenju. »Deželna uprava« bo na željo posameznika dajala točna pojasnila v vseh panogah uprave in sprejemala bo tudi eventualne dopise v javnoupornih zadevah.

Županstvo Vojsčica se nahaja sedaj v Metliki hišt. št. 109.

Zahvala. Deseteri begunci iz Opatjega sela v Bilovu se srčno zahvaljujejo preč. gospodu dekanu in deželnemu poslancu Ivanu Rojcu za njegov obisk in duhovno pomoč. Bog plačaj!

Pozdrave pošilja vsem prijateljem, znancom in sosedom iz goriškega in kopenskega okraja begunec Franc Jelen, sedaj v Bilovu, pošta Kralovice, Češko.

Izgnanka smrtno ponesrečila. Posestnik Ivan Jakše iz Gorenje Orehovice, okraj Rudolfovo, se je peljal dne 1. t. m. na koleslju v Rudolfovo. Poleg njega je sedela Ivana Makovec iz Komna, okraj Sežana. Na strmi cesti med Zupazami in Pristavo je pokvarjena zavornica odpovedala. S silno naglico je pridrčal voz v cestni jarek in se tam prevrnil. Pri tem, ko je konj prevrneni voj še nekaj časa vlekel po jarku, si je zlomila Makovec levi nadlakt. Jakše je potegnil voz zopet iz jarka na cesto, in akoravno je bila Makovec močno ranjena, sta se vseeno peljala naprej. Komaj pa je voz prevozil pol kilometra poti, je postalo izgnanki slabo in kmalu nato je umrla na koleslju. Makovec je umrla najbrž na kakih težkih notranjih poškodbah.

Pisarno za pojasnila v aprovizacijskih stvareh je ustanovilo tržaško namestništvo v Trstu in poverilo vodstvo namestništvu enemu tajniku grofu Dandiniu.

Burja v Trstu se je letos precej zgodaj oglasila. Gospodje, ki gredo po cesti nepripravljeni, prihajajo pogosto brez klobuka domov. Pritisnil je tudi precej občuten mraz.

Štiri ustanove Andreja Covacih, vsaka po 260 K so pri tržaškem mestnem magistratu razpisane. Do teh ustanov, ki so namenjene kot dota ubogim dekletom, kadar se poroče, imajo pra-

vico le take ženske osebe, ki zamorejo dokazati svojo neomadeževano preteklost in ki so rimsko-katoliške vere ter rojene v Trstu. Dota se izplača do 30. novembra letos pri tržaškem magistratu.

Rib na tržaškem trgu je vedno manj. Ribiči namreč ne smejo ribariti onkraj vojaško določene meje. Pri kraju pa ribe nimajo kaj jesti, ker ni ladij, iz katerih se je metalo v mirnem času dan in noč po cele kvintale ostankov jestvin.

Zaplemba premoženja je odredilo tržaško deželno sodišče proti: Karlu Banelli, roj. l. 1858. v Trstu in tje pristojnemu, bivšemu obč. svetniku, sedaj odsotnemu; Adolfu Mordo, roj. l. 1863. v Trstu in tje pristojnemu, bivšemu magistratnemu svetniku, sedaj odsotnemu — oba osumljena zločina proti varnosti države; dalje proti Venceslavu Moravec, roj. l. 1895. na Češkem, kmetovalcu, infanteristu 26. pp.; Oskarju Weber, roj. l. 1883. na Češkem, pis. pomočniku, infanteristu 26. črnovoj. pp. — oba osumljena pobege k sovražniku.

Omejitve prodaje piva v Trstu se je končnoveljavno uredila. Pivo se sme točiti ob delavnikih od 7. do 10. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 4. do 10. ure zvečer. Vendar pa se najde kje še kak »Extrawurst«.

Uspeh. Letos spomladi je zborovala v Trstu sanitarna komisija ter se bavila z edinim vprašanjem: kako odpraviti tajno prostitucijo in omejiti razširjenje spolnih bolezni. »Slovenec« je svoj čas poročal o tozadevnem položaju v Trstu, kjer so bili vsi lokali do najfinejšega preplavljeni s temi ponočnimi pticami. Sanitarna komisija sama je bila brez moči, dokler se ni za stvar resno potegnila tržaška policija. Uspeh je bil nepričakovano velik. Ustavilo se je ponoči vsako žensko, ki je šla sama. Napravili so se pogoni po javnih lokalih in vsako noč se je ujelo po cele kompanije teh žensk. Danes jih ni ali vsaj prav redko več opaziti. Z dobro voljo in železno roko gre resnično vse gladko. (Tako je tudi na Dunaju. Močna roka za to odgovornega policijskega uradnika je tudi na Dunaju napravila red. V Ljubljani je pa takih žensk vedno več in celo v najboljše lokale imajo prost vstop. Ljubljana naj bi tudi v tem oziru sledila Dunaju in Trstu. Op. ured.)

Treliji Božič na bojišču.

Pod tem naslovom smo prejeli od urada za vojno oskrbo (v c. kr. vojnem ministrstvu): V tretje se bliža božični praznik, ki ga bodo morali naši zmagoslavni vojniki preživeti daleč od dragih svojcev, daleč od domovine. — Zapoved hvalečnosti je, če tem, v zvestem in udanem izpolnjevanju vztrajajočim junakom povodom božičnih praznikov pošljemo skromen znak zvestega spominjanja v pozdrav iz domovine. V tretjič se lotuje urad za vojno oskrbo c. in kr. vojnega ministrstva, da s kakim darom našim vojakom na bojišču olepša božični večer in poda dokaz, da se jih spominjamo v odkritosrčnem pripoznavanju. Od lanskega leta je nastal naši domovini nov sovražnik in večje postaje število onih, ki se bore na različnih bojiščih in ki jih je obdarovati. Zato prosi urad za vojno oskrbo c. in kr. vojnega ministrstva velikodušnih in čim skorajšnjih darov v ta namen. Vsi prispevki, bodi mali ali veliki, bodo sprejeti s hvaležnostjo. Vsakdo, ki se nahaja v domovini — naj že ima ljubih svojcev na bojišču, ali pa ne — naj smatra za svojo sveto dolžnost, da prispeva s kako trohico, da pripravimo malo veselje tistim, ki vse zastavljajo za čast in ugled naše ljube domovine. Urad za vojno oskrbo c. in kr. vojnega ministrstva bo skrbel, da milodari, ki obstoje le iz predmetov, ki se jih v domovini ne pogreša, pravočasno dosepejo četam na bojišču kot božičen pozdrav iz domovine in znak nade na srečno svidenje.

Dnevne novice.

— Prestolonaslednik že dalj časa ni bil v Tešinu in tudi ni imel ondi nobenega govora. Tako ugotavlja notica v »Prager Abendblattu« povodom imenovanja prestolonaslednika za generalnega polkovnika.

— Baron Burian v Berlinu. Včeraj dopoldne se je pripeljal v Berlin avstrijski zunanji minister baron Burian. Obiskal je kmalu po svojem prihodu nemškega kancelerja dr. Bethmann-Hollwega.

— Nemški veleposlanik na Dunaju umrl. Včeraj popoldne je nenadoma umrl nemški veleposlanik pl. Tschirschky. Rajni veleposlanik pl. Tschirschky je zastopal Nemčijo pri našem cesarju od 28. novembra 1907. Posle nemškega veleposlaništva vodi zdaj začasno veleposlaniški svetnik princ Stolberg-Wernigerode. Tschirschky

je bil rojen meseca avgusta leta 1858. v Hosterwitzu pri Draždanah. Poročen je bil z Dunajčanko baronico Marijo Stummer pl. Tavarnek.

— Čehi o članku »Der slowenische Irredentismus«. Češki katoliško narodni »Našinec« z dne 13. t. m. piše: »Tiroler Soldatenzeitung« prinaša novi napad in sicer na Slovence. Govori »o slovenskem irredentizmu«. Avstrijska uradna poročila govorijo z veliko pohvalo o slovenskih polkih, a »Soldatenzeitung« si dovoljuje žaliti Slovence. Mora imeti »Soldatenzeitung« čudno uredništvo. Na tak način, kakor ona, se ne deluje za uresničenje zvišenega monarhovega gesla: Z združenimi močmi!

— Gorj. Iz Škocjana pri Mokronogu se poroča: Vas Grmulje je letos nesrečna. Tekom enega meseca je že dvakrat gorelo: Prvič 23. okt. v mlinu pri Jermanu. Pogorela sta hlev in pod. Zažgali so bojda otroci. Drugič ta teden 12. nov. sredi vasi pri Antonu Hočevar. Zgorela sta mu kozolec in pod, in pa Jožefi Hočevar hlev. Vzrok ognja je neznan. Obakrat se je izkazalo grmuljsko gasilno društvo pod vodstvom načelnika Franca Kirar. Posebno pri zadnjem požaru je bila prav velika nevarnost za celo vas.

— Požar v Šmihelu na Notranjskem. Človeška žrtev. V noči med 13. in 14. t. m. je nastal požar v Mali pristavi, ki je upepelila vsa poslopja ondodnemu posestniku I. Dekleva. Ker je bilo ponoči, med 10. in 11. uro, so ogenj opazili šele, ko je bila vsa streha v ognju. 12letni hlapec F. Hrvatič, ki je spal pod streho na senu, postal je žrtev požara. — Razven obžalovanja vredne človeške žrtve uničil je ogenj tudi vse seno, slamo, gospodarska orodja in 10 prešičev. Sreča v nesreči je bila, da nam je ta dan prizanesla kraška burja, ker sicer bi bila upepeljena vsa vas. Tudi je k omejitvi požara mnogo pripomoglo vojaštvo, ki je takoj prihitelo in gasilo vso noč. Pri tej priliki navdajala nas je vse ena želja, naj bi se tudi v naši dolini če prej ne, vsaj po vojski ustanovila prepotrebna požarna bramba, zlasti ker vemo, da bi se lahko zgodilo, da pogori cela vas, predno bi dobili pomoči iz bližnjega Št. Petra, ki ima baje svojo brizgalno shranjeno na različnih krajih. Kako je požar nastal, se še ni dognalo.

— Osebnosti z južne železnice. Prestavljeni so asistenti: Leopold Gruđen iz Št. Petra v Trnovo-Bistrico; Rudolf Mejak iz Sevnice v Zidani mosti; Leopold Samonig iz Zidanega mosta v Sevnici.

— Odlikovan je bil z bronasto hrabrostno svetinjo poddesetnik Anton Grašič za hrabrostno obnašanje pred sovražnikom ob zgornji soški fronti.

— Vojaški nagrobni in drugi vojni spomeniki. S sodelovanjem avstrijske in nemške vlade so ustanovili veliko potovalno razstavo umetniško izvedenih nagrobnih in drugih spomenikov za padle vojaške, dalje umetniško izvedenih spominskih listov, svetinj, vojnih znakov itd. Na Dunaju bo otvorena razstava od začetka decembra do srede junija v Avstrijskem muzeju za umetnost in obrt. Občinski zastopniki, člani odborov za vojaške spomenike in drugi interesiranci bodo dobili za časa razstave brezplačno vsa željena pojasnila in nasvete v Društvu za nego spomenikov in ohrano domačije (Dunaj, 9. okraj, Severingasse 9).

— Sedem gimnazijcev zaprli. V celjski »Deutsche Wacht« čitamo: »Kakor slišimo, so v četrtek zaradi motenja javnega miru zaprli in izročili domobranskemu sodišču sedem učencev šestega gimnazijskega razreda po imenu Jurij Confident, Jožef Flaš, Franc Kostomaj, Ivan Rojnik, Henrik Samec, Jožef Trobej in Bogoljub Žgajnar, ker so peli v gostilni neko vseslovansko pesem.«

— Iz ruskega ujetništva piše poročnik Anton Batagelj, da je zdrav. Doma je iz Šturija na Vipavskem. Služil je pri 78. polku.

— Velika nesreča na Savi. Pri Podsedu je narasla reka prevrnila čoln, v katerem se je peljalo 8 delavcev, ki so zaposleni pri uravnavi Save. Štirje delavci so utonili.

— Radi različnih goljufij in krivih pri-seg je bil pred mariborskim sodiščem obsojen na pet mesecev težke ječe 27-letni Jožef Polajnk, solicator v pisarni dr. Gosaka v Ptuj.

— Iz ruskega ujetništva so se vrnili sledeči invalidi: Pešec Rudolf Prašnikar, 17. pp.; pešec Anton Sirc, 17. pp.; pešec Peter Pudger, 7. pp.; pešec Ivan Burja, 17. pp.

— Nabava raznih predmetov za c. in kr. vojsko. C. in kr. vojno ministrstvo nabavi meseca novembra med drugimi sledeče predmete: razne znake za častnike in moštvo, emailirane skodelice s pokrovi, emailirane kozarce, častniške poljske kuhinje, svetilke, signalne roge, podkve za čevlje z žebli vred, žičnike, ročne sekire s toporišči za infanterijo, razne gumbje, jermena za čevlje, krtače za blato, beležnike s svinčniki, špago iz papirja, svilo za šivanje, kovčge za častniško prtljago, kuhal-

ne zaboje, krtače za lase in za obleko za častnike, zlate in srebrne zvezde, službene pase za častnike, sukanec, šivanec, naprstnike, risalo kredo, krojaške škarje, klešče, brusilne kamne, stiskače, čevljarstvo, smolo, lesene cveke za podplate, ščetine, čevljarstvo prejo, gumbje iz sukanca, trake za perilo itd. Ponudbe je skupno s potrebnimi vzorci v enem zavrtku poslati najkasneje do 20. novembra 1916 13. oddelku c. in kr. vojnega ministrstva na Dunaju. Popoln razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom, na vpogled.

+ Celovške »Freie Stimmen« za učne slovenščine in hrvaščine. Celovške »Freie Stimmen« pišejo o upeljavi nemškega jezika v primorske šole: »Ta odredba bo z ozirom na okolnost, da bo ob povratku normalnih razmer na jugu monarhije gotovo zelo narastel promet s tujci iz notranjih dežel kakor tudi iz Nemčije, zelo koristil tudi prebivalstvu, ki bo imelo mnogovrstne posle s tujci; zato je napravilo prebivalstvo jako srečen korak, da je že sedaj poskrbelo za bodočnost. Za nas Nemce, posebno pa za nas Nemce v alpskih deželah, pa velja ob tej priliki nujno opozorilo, kako potrebno je znati drugi deželni jezik vsakokratnega ozemlja, tu tedaj slovensko, italijansko in hrvaško. Ako tega ne storimo, bomo nasproti nemškemu narodom zelo na škodi.«

Svarilo. Iz raznih pojavov se da sklepati, da se v inozemstvu živahno deluje na to, da se zapelje v naši oblasti nahajajoče se vojne ujetnike k pobegu. Ker je s pobegom vojnih ujetnikov združena velika nevarnost in velika škoda za lastno armado, se občinstvo pozivlja k sodelovanju, da se ubeg vojnih ujetnikov prepreči s tem, da takoj naznani sumljive osebe ali pojave ter da prime osebe, o katerih se sumi, da so pobegli vojni ujetniki. Kdor pa vbeg vojnih ujetnikov podpira ali opusti preprečnje pobege istih ali ga ne naznani, je kriv hudodelstva proti vojni moči države in se vojaško strogo kaznuje. Vsakogar se tedaj svari, pobege vojne ujetnike pod streho jemati ali jim s hrano, pokazanjem pota, z obleko ali na drug način pri nadaljevanju pota pomagati. Ker se poslužujejo pobegli vojni ujetniki često civilne obleke, se radi ogiba težkih zakonitih posledic vsakomur priporoča najskrajnejša previdnost pri občevanju s tujimi osebami.

Ustne ali ročne harmonike si žele slovenski fantje za proste ure na bojišču. Dobrohotni darovalci naj jo pošljejo na naslov: Josef Novak, k. u. k. 30.5 cm Mörser Batt. 17, Feldpost 350. — Za harmoniko prosijo tudi naši fantje pod naslovom: Karl Kupak, k. k. L. F. Haub. Reg. 22, Batt. 3, Feldpost 88.

Išče se zanesljiva, skušena knjigovodkinja z večletno prakso, za deželne pristave v Medvodah. — Prosto stanovanje, kurjava in svečava, deputat mleka, plača po dogovoru. Oferte na predsedstvo deželnege odbora.

— Kompetenca političnih oblastev pri nadzoru vojnih ujetnikov na delovališčih. Nadzorovanje delovališč vojnih ujetnikov od političnih okrajnih oblastev se ima raztezati na vsa podjetja, ki niso v vojaškem ali državnem obratu, to je, v katerih ni c. in kr. vojna uprava ali pa država delodajalka. Pri tem pa ne pride v poštev ne velikost delavskega oddelka, niti čin poveljnika eskorte. Upravičenost do takega nadzorovanja se potemtakem razteza tudi na one zasebne obrate, pri katerih je poveljnik varstvenega moštva, ki pazi na vojne ujetnike pri delu, častnik. Razteza se dalje tudi na one obrate, ki so se prevzeli po zakonu o vojnih dajatvah, dalje na one obrate, ki so bili objavljeni kot v državno varstvo prevzeti in katerim je bil pridodan vojaški vodja, v kolikor ta podjetja niso v obratu vojaštva samega. Tako nadzorovanje pa se ne sme vršiti v vojaških ali drugih državnih obratih, dalje tudi ne v vojaških stanovanjskih za vojne ujetnike. Pod nadzorstvo civilnih oblastev končno ne spadajo po vojaško organizirani oddelki vojnih delavcev, ki so bili od vojnega ministrstva ali pa višjega armadnega vodstva dodeljeni vojaškim poveljstvom v vojnem območju ali pa v zaledju. Političnim oblastvom gre predvsem skrb za splošne, socialnopolitične, državnovarstvene, zdravstvenopolitiške zadeve; paziti morajo tudi na to, da se delodajalci drže svojih pogodbeno prevzetih obveznosti napram vojnim ujetnikom. Poveljnik stražnega moštva pa ima pred vsem skrbeti za disciplino in red pri vojnih ujetnikih kakor tudi pri stražnem oddelku. Ker pa ima častnik, ki je poveljnik eskorte, mnogo bolj obširne pravice in tudi dolžnost paziti na to, da delodajalec izpolnjuje svoje obveznosti, zato je enotno postopanje civilnih oblastev in vojaškega poveljnika neobhodno potrebno. Glede obratov, ki jih je država prevzela v svoje varstvo, kakor tudi onih po zakonu o vojnih dajatvah prevzetih, ni principa-

jelnega razločka od drugih vojnih delavskih oddelkov, pač pa ima pri teh vojaški vodja bolj razsežno pravico kaznovanja.

Ljubljanske novice.

Ij Poročil se je danes dopoldne v stolni cerkvi gosp. Josip Laus, c. kr. gozdni upravitelj v Idriji, z gospico Stano Kump iz Ljubljane. Poročal je g. Ignacij Zaplotnik, mestni katehet, priči pa sta bila gg. dr. Hubert Souvan, c. kr. fin. prok. tajnik in Feri Souvan, hišni posestnik v Ljubljani. Obilo sreče na novi življenja poti!

Ij Mestna posvetovalnica za mleko je imela včeraj pod predsedstvom g. župana dr. Ivana Tavčarja in v navzočnosti c. kr. deželnovladnega svetnika Otona pl. Detele svojo sejo. Predsednik je obrazložil pomen in delavni program nove organizacije. Predvsem se ima izvršiti popis dosedanje porabe mleka, da se bo moglo dognati, koliko ga nedostaja. Naprositi se mora c. kr. deželna vlada, da omeji ožir. prepove oddajo mleka in mlečnih izdelkov po kavarnah. Nekateri mlekarne s kmetov se bodo morale pridobiti, da bodo dobavljale ožir. zalagale Ljubljano z mlekom. Iz zalog v ljubljanskih mlekarnah se bo skušalo še nadalje dobavljati mleko za otroke in bolnike. Mestna posvetovalnica za mleko bo imela vsak teden svojo sejo.

Ij Dr. Dragotin Treo, bivši odvetnik v Gorici, je naznanil goriški odvetniški zbornici, da odpre svojo pisarno v Ljubljani mesto v Trstu, kakor je prvotno prijavil omenjeni zbornici.

Ij Kaj je s petrolejem? Dnevi so kratki. Težak je boj v tem času posebno za obrtnika, kateremu se nalaga vedno večji davek. Delati ne more v temi, petroleja pa ni nikjer dobiti. Ako vpraša pri trgovcu, dobi odgovor: »Imam ga samo za svoje odjemalce!« Isto velja tudi za sladkor! Prosi se torej pomoči tudi radi tega, ker morajo obrtniki delati tudi za vojaško upravo.

Ij Težko ponesrečil je danes zjutraj v tovarni Samsa & Komp. v Metelkovi ulici tam zaposleni strojnik 42 let stari Franc Golob iz Gradišča št. 13. Iz neznanega vzroka je nastala v parnem kotlu, kjer je imel opravka, eksplozija ter si je pri tej nezgodi zlomil levo roko v komolcu, poškodoval na glavi ter opeknel po levi strani života. Težko poškodovanega so takoj odpeljali v tukajšnje deželno bolnico.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Piš, gostja, 71 let. — Ivan Szmigelski, poddesetnik. — Emilio Magnaghi, laški pešec, vojni ujetnik. — Ana Zele, bivša hišna, hiralka, 38 let. — Karel Dolenc, posestnikov sin, 17 dni. — Domenico Afarelle, laški pešec 150. pešpolka, vojni ujetnik. — Sestra Kristina Palovšnik, usmiljenka, 56 let. — Jerica Klein, trgovčeva soproga, 47 let.

Ij Knjižja za vpisovanje masti in olja, katere rabijo trgovci, gostilničarji itd., je ravnokar izšla in se dobi v Katoliški tiskarni. Cena 1 K, poštnina posebej.

Ij Za slepe vojaške. Gosp. Adolf Hauptmann, posestnik v Ljubljani, je izročil na mestu venca na krsto svojega svaka pok. Adolfa Eberl deželnemu odboru znesek 50 K v sklad z nameravani deželni zavod za slepe. Bog plačaj!

Ij Izplačevanje za oddane kovine se prične v ponedeljek, dne 20. t. m. pri mestni blagajni in sicer v sledečem redu: Dne 20. novembra pridejo na vrsto stranke s potrdili št. 1—100, dne 21. od 101—200, dne 22. od 201—300, dne 23. od 301—400, dne 24. od 401—500, dne 25. od 501—600, dne 26. od 601—700, dne 27. od 701—800, dne 28. od 801—904. Na dan pride tedaj po 100 strank. — Izplačevanje se vrši vsak dan med 4. in 6. uro popoldne. Med uradnimi urami se ne bo izplačevalo. Stranke, ki so oddale kovine še le 28. oktobra t. l. še ne prejmejo povračila.

Ij Izgubila se je v nedeljo dne 12. t. m. na potu od kamniškega kolodvora do vasi Mekinje pri Kamniku, srebrna damska ura ter pozlačena verižica. Prosi se pošten najditelj, da isto odda v župnišču v Mekinjah ali pa pošlje na uredništvo »Slovenca« proti povrnitvi stroškov in nagradi.

Po svetu.

— 80letni Haeckel. Ob 80letnici Haeckelovi so mu njegovi somišljeniki v slavo izdali knjigo: »Was wir Ernst Haeckel verdanken?« Previdno molče njegovi slavitelji o pozitivno-znanstvenih delih in uspehih Haecklovih, slava njegovih čestilcev ne velja biologu, marveč demagogu Haeckelnu, njih spisi pa kažejo veliko duševno zmedenost in strastno sovraštvo do krščanstva, ter s tem najhuje obsojajo svojega voditelja. — Tudi Haeckel sam se je oglašil s knjigo: »Ewigkeit. — Weltkriegsgedanken über Leben und Tod, Religion und Entwicklungslehre.« — Iz knjige se vidi, da se tudi pri svojem 80. letu ni Haeckel nič naučil, dasi mu je petrograjski fizik Hvolson dal sporočiti, da nima nobenega pojma o moderni fiziki in dasi so nemški embriologi docela raztrgali njegovo znanstveno dokazovalno metodo, on zna tudi sedaj sa-

mo zabavljati zoper vero in cerkev. — Ob tej priliki je pa objavil tudi Wasman knjižico: »Ernst Haeckels Kulturarbeit.« Freiburg, Herder, 54 str., m. 1.20. V tem spisu Wasman zelo zanimivo oriše vse ateistično gibanje pod vodstvom Haeckelovim, ki se odeva v talmi-znanstveni preluknjani plašč biologičnega raziskavanja.

Dobra nagrada. Listi poročajo, da dobe ogrski orožniki, ki stražijo na avstrijsko-ogrski meji, 30 odstotkov od vrednosti blaga, ki ga ustavijo, da ne pride k nam.

Poprave na Wawelskem gradu. »Kraukauer Zeitung« poroča, da je prevzel obnovo dela na Wawelskem gradu, ki so se bila pred nekaj leti že začela in so precej napredovala, krakovski profesor Adolf Szyszk-Bohusz. Sedaj popravljajo dvorano v prvem nadstropju senatorske bastije in veliko dvorano v prizemlju. Slikar profesor Makarewicz obnavlja krasne freske v poslanski dvorani. Nekaj teh del bo še letos končanih.

Proti modnim norostim. Zveza čeških ženskih društev je izdala oklic proti krinolini, ki bi jo zopet radi uvedli, in proti pajčolanu, ki je škodljiv za oči in kožo.

Glavni zadetek razredne loterije v znesku 300.000 K je dobila srečka, kupljena v Brunovu. Polovica ostane v Brunovi, ostale štiri osminke dobe lastniki srečke v Welsu.

Brialmont, zgradiatelj trdnjave Bukarešt. Utrjevanje Bukarešta interesira zadnje dni vso javnost. K izvršitvi utrjevalnega načrta je poklicala bukareška vlada l. 1883. belgijskega generalnega poročnika Brialmonta, ki je že užival svetovno slavo kot zgradiatelj trdnjave Antwerpen. Brialmont je prepotoval Rumunijo in zasnoval načrt za utrdbe mej in Bukarešta. Že v tem je videla Avstrija sovražno gibanje in izposlovala odklice Brialmonta, ki je stopil začasno tudi v pokoj. On pa je ostal v Rumuniji tudi po svojem odpoklicu in bil še vedno z rumunsko vlado v zvezi in je sprožil primerjalne poizkuse med francoskim in nemškim oklopnim stolpom, ki so jih podvzeli v letu 1885. in 1886. pri Bukareštu. Istočasno so bile zgrajene utrdbe Bukarešta do l. 1886. in sicer v glavnem po Brialmontovem načrtu iz l. 1883. 75 km dolgi sprednji (frontni) pas je po Brialmontovem načrtu bogato obdan s premikajočimi oklopnimi stolpi (248 strelnih in 54 opazovalnih oklepov). Brialmont je poleg Antwerpna in Bukarešta utrdil tudi Lütich in Namur. Preskušnjo svojega dela ni več doživel, ker je umrl v Bruslju 21. julija 1903. Tri belgijske trdnjave so padle v par dneh. Upajmo, da se tudi Bukarešt ne bo mogel dolgo ustavljati moderni oblegajoči armadi.

Bel konj. Bel konj je igral važno vlogo v vražah in pripovedih. V vražah in sanjah je pomenil nesrečo, v javnem življenju pa je bil znak odlikovanja in povišanja. Karol VII. je l. 1437. vdrl v Pariz na belcu, kar izrečno pomenja Montfaucon. Karel IV. je zasedel zmeraj belca, kadar je l. 1378. šel v kako mesto, da je s tem pokazal »signum dominationis«. Ta navada je trajala v Franciji še v 18. stoletju, zakaj general Bardin pripoveduje o generalu Lafayetteu: »Kljub revoluciji je vselej jahal svojega belega konja, kadarkoli se je pojavil pred armado, zakaj prej je bil bel konj znak vrhovnega poveljstva in privilegij zapovedujočih generalov. V Prusiji in Nemčiji pa ni bila, kakor se zdi, ta navada tako razširjena, a vendar nahajamo tudi tu vladarje in vojskovodje na premožnih slikah in podobah na belih konjih. Tako je baje nastala tudi govorica o belem konju velikega kneza-izbornika v bitki pri Fehrbellinu. Ta običaj je bil v veljavi tudi na vzhodu. Ko je prišel perzijski šah Nasr Eddin prvič v Evropo, se je pojavil pri paradi na belcu, čigar rep je bil rdeč pobarvan. V Perziji je to znak vrhovnih vladarjev.

Pariška akademija proti muham. V zadnjih dneh sta predavala v pariški akademiji znanosti dva učenjaka o svojem, po njima poizkušnem sredstvu proti muham v človeških bivališčih. Muhe imajo baje veliko mržnjo do gotovih barv, predvsem do modre, rdeče in rumene. Zadržuje torej šipe v oknu z rečenimi barvami pobarvati in pustiti zadnje okno odprto. Tako lahko preženeš baje vse muhe iz sobe.

Samoumor mladega plemiča. 19letni pravnik Otomar grof Khevenhüller se je usmrtil minoli ponedeljek na Dunaju s stre-

Naročajte „Slovenca“!

Službe išče 19letna

gospodična

v kaki trgovini mešanega blaga. Je zelo pridna, npravna in vestna Službo lahko takoj nastopi. Naslov pove upravnistvo tega lista pod šte. 2644

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino
tvrdka **JELAČIN & Ko.** Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovich zamaškov.

Trgovski pomočnik

so sprejme za špeceritsko trgovino ter deželni pridelki pri g. Ivan Murnika nosi. Ant. Siergar, Kamnik, Gorenjsko. 2690

Zmleti črni

popper

kg po 20 — K v zabojih po 5, 10 in 25 kg. prodaja po povzetju, franko Trst J. Cividin, Trst, Via Canova št. 24. 2639

Kontoristinja

izveščana v stenografiji in strojepisu. sploh v vseh pisarniških poslih (začetnica ne), so takoj sprejme pod ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe z navedbo zahtev na tvrdko Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska cesta 31. 2686

Oglas.

Stolni kapitelj v Križevcih, Hrvat-sko, prodaja potom pismenih ponudb, ki naj se dološljejo najkasneje do dne 25. novembra ob 10. uri dopoldne v njegovo pisarno v Križevcih, okolu

50 hl starega vina

ter okolu

100 hl letošnjega pridelka

Jamčevina znaša 10 % ponudene vsote. Podrobni pogoji se morejo izvedeti pri gornjem kapitelju. 2691 2

Križevci, Hrvatsko, dne 13. nov. 1916.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, sin, brat in svak, gospod

Karol Windischer

trgovec

po dolgi mučni bolezn, previden s svetimi zakramenti, v 43. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki preljubega pokojnika preneso se v petek dne 17. t. m. ob 2. uri pop. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo brale v soboto ob 8. uri dop. v župni cerkvi.

Blagega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

V KRANJU, dne 16. novembra 1916,

Kati Windischer, soproga. — Alojzija Windischer, mati. Prof. Anton Dokler, svak. — Franc, Ana omož. Dokler, Marija, Frančiška Dokler, brat in sestre.

Odda se s 1. decembrom

gostilna

v najem. — Ponudbe sprejema uprava lista pod
»Gostilna 2697«. — Priložiti je znamko za 15 vin.

Kupim gozd

velik 30—50 oravov, dobro zaraščen z
lesom za posekanje in ne predaleč od
železnice. — Takojšnje ponudbe pod
»gozd« 2622 na upravo tega lista.

Kuharica

srednjih let, večša samostojnega gospodinjstva,
vsakovrstne kuhe in vseh domačih del, ki ima
namizno in kuhinjsko opremo, želi primerne
službe v župnišče ali kot samostojna gospodinja.
Pisma na upravo lista pod »Kuharica 2696«.

Pri graščini v Ribnici

(Dolenjsko) je naprodaj: 2695

250 grmičev ribezija,
100 grmičev agrasa in
500 sadik zelenike
(pušpana). Cene po dogovoru.

500K Vam plačam, ako Va-
ših kurjih oči, bra-
davic in trde kože,
tekmo 3 dni s kore-
nino in brez bolečin
ne odpravi.
Ria-Balsam. Cena ločku z jam-
stvenim pismom
K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 6-50. Sto-
tine zahvalnic in priznanj. Kemeny, Kaschau
(Kassa) L., poštni predal 12-42 Ogrsko. 2631

Prazne ureče

vsake vrste in v vsaki množini
kupi in plača po najvišjih cenah
trgovska firma **J. KUŠLAN, Kranj,**
Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po
najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2353

Deželna zveza za tujski promet in turizmo na Kranjskem
v Ljubljani, Dunajska cesta 18

Razglas.

Naznanjamo udeležencem tujskega prometa da smo
z dnem 15. novembra t. l. premestili našo

pisarno

v hišo Kmetske posojilnice, Dunajska cesta 18, nasproti
kavarni Evropa, ter da bodo sedaj uradne ure za stranke
od 2. do 4. ure popoldne.

Pri dopisih naj se natančno označi novi naslov.

2650 (3)

Deželna zveza za tujski promet in turizmo na Kranjskem.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec

Mesto vsakega posebnega obvestila.

2687

Podpisani javljajo globoko potrti vest o smrti svojega
iskreno ljubljenega soproga oziroma očeta, sina, zeta, brata,
svaka, strica in nečaka, gospoda

Milana Drahsler

vodja podružnice Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

ki se je dne 14. novem. ob pol 9. uri dopoldne v 42. letu svoje
dobe po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za
umirajoče preselil v boljšo večnost.

Zemski ostanki dragega pokojnika se bodo v četrtek dne
16. nov. v mrtvašnici pri Sv. Rupertu slovesno blagoslovili in
nato pripeljali v Ljubljano, kjer se bodo dne 18. t. m. ob 4. uri
popoldne v rodbinski grobnici položili k večnemu počitku.

Svete zadušne maše se bodo brale v stolnicah v Celovcu
in v Ljubljani.

Celovec - Ljubljana, dne 14. novembra 1916.

Iva Drahsler
soproga.Ela Drahsler
mati.Jelka in Pavel Drahsler
otroka.Slavomir Drahsler
c. in kr. linijski poročnik, brat.

Vsi ostali sorodniki.

Na željo pokojnega se venci hvaležno odklanjajo.

Mestni pogrebni zavod v Celovcu.

Kupi se fotografični aparat

v dobrem stanju z dobrim objektivom 13x18.
Natančna pojasnila o aparatu se prosi na uprav.
»Slovenca« pod šifro »V. Z.« 2676

Išče se v gospodinjstvu, kuhanju itd. po
polnoma izvežbana
gospodična
iz ugledne hiše za boljšo osebo (pr. dr. pos.).
Ponudbe na upravo lista pod števil. 2671.

HLAPEC

ki zna orati, sejati in je vajen samostojno
opravljati kmetijska dela na posestvu brez go-
spodarjeve navzočnosti se sprejme takoj proti
dobri plači in vsej preskrbi. Kje pove uprav-
ništvo »Slovenca«. 2684

Hiša

s sadnim vrtom in eno
nervo je naprodaj v
Ribnici št. 44. Natančni
pogoji se izvedo pri
gosp. MARIJI VOVK
v Ribnici št. 29. Dolenj.

Iščem in prosim za naslov
svojega brata

Rudolfa Trampuž-a,

(sina pokojnega nadučitelja Josipa),
iz Kostanjevice števil. 28 na Krasu ter
prosim sedanjí naslov bivšega vikarja
v Kostanjevici na Krasu g. Bratina. V
slučaju, da županstvo Temenica ali kdo
drugi ve o naslovu gori imenovanih,
prosim, da mi to naznani na naslov:
Trampuž Anton, bivši sodnijski urad-
nik v Gorici, sedaj c. kr. četovodja,
k. k. Lst.-Wachbaon Nr. 30. Piesting pri
2664 W.-Neustadt N.-Ö. (3)

Prosim, oglejte si predležene oblike
nog, in ne bodete prišli težko do pre-
pričanja, da oblika čevlja ne sme biti
poljubna, temveč obliki noge popolno-
ma prilagojena. Človeške noge niso
vse enake oblike, vsaka noga ima svoje
posebnosti, in te posebnosti upoštevati
je dolžnost vsakega izkušn. veščaka.

Poskusite pri: 2472

Fran Szantner

specialist za ortopedična
in anatomska obuvanja

Ljubljana, Selenburgova ul. 4.

Globoko potrto naznanjam v svojem in v imenu svojih
sinov vsem znancem in sorodnikom žalostno vest, da je naša
ljubljena, nepozabna soproga, oziroma mati, gospa

JERICA KLEIN roj. KEBER

trgovčeva soproga

danes, dne 15. novembra, ob pol 5. uri zjutraj, po daljšem,
mukepolnem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umira-
joče, blaženo in bogu vdano preminula.

Draga pokojnica bo v petek dne 17. novembra 1916 ob
4. uri popoldne prepeljana iz hiše žalosti, Frančiškanska ulica
št. 6, na pokopališče k Sv. Križu in tam položena v rodbin-
skem grobu k večnemu počitku.

Sv. maša-zadušnica se bo darovala dne 18. novembra
1916 ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega oznanjenja.

V Ljubljani, dne 15. novembra 1916.

Julij Klein,
soprog.Hans in Julij Klein,
sinova.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

2688